

Boldogfa két évezredes temploma

2015 március 25. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

4

Átlag: 4 (1 szavazat)

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejt?zköd? Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Szenc 15 ezer lakosú város a Budapest–Szob–Pozsony vasúti f?vonal mentén. Hivatalosan csak négyezer magyar közülük, mégsem könny? olyan járókel?vel találkozni az utcán, aki ne magyarul beszélne. A közigazgatásilag Szenchez (Senec) tartozó, a város határától három kilométerre fekv? Boldogfa (szlovákul: Boldog) község lélekszáma 1975-ben 405 volt, ebb?l 395-en vallották magukat magyarnak. A 96 százalékos arány azóta romlott – sok szlovák újkapitalista vonult vissza a békés faluba a közeli f?városból –, de azért a boldogfaiak most is magyarok.

A helység neve az ünnepélyesen szép régi magyar Boldogasszonyfalva szó rövidülésével keletkezett. A XVI. századig élt településnév – amint szlovák megfelel?je, Matka Bozia és kés?bbi német változata, Frauendorf is – a falu ?si Nagyboldogasszony-templomára utal. Egy 660 éve, 1343. május 1-jén a pozsonyi káptalan el?tt hitelesített záloglevélben szerepel el?ször a „Sz?z Mária tiszteletére emelt k?templom”. A most is látható épület ekkor már

évtizedek óta megvolt. Keletkezése 1276 körülre tehet?, amikor a terület birtokosa, egyben a falu kegyura, Tolvaji Jakab plébánia alapítására szánta el magát. Az els? templom nyugati oldalának két pilléren nyugvó karzata e mecenatúra máig látható bizonyítéka. A jellegzetesen XIII. századi falusi egyház hosszúkás hajójához kicsiny, félköríves szentély kapcsolódott. A bejárat a déli oldalon nyílt, fölötte három román stílusú tölcsérablak bocsátotta be a fényt. A karzatot tartó oszlopok gondoskodtak a homlokzat fölé magasodó négyszögletes torony alátámasztásáról is. A tornyon látható kett?s és hármas ikerablakok az 1200-as évek tipikus formajegyeit viselik magukon (a két hete látott nyitradivéki templom toronyablakai ugyanilyenek).
A téglából és – másodlagosan felhasznált – faragott k?b?l épült Árpád-kori templomot a következ? évszázadban b?vítették. A falu 1358-ban az óbudai klarissza apácák tulajdonába került; hamarosan Boldogasszonyfalva lett a ferencesek n?i rendjének Pozsony megyei birtokközpontja. A templom hajóját az 1360-as években kelet felé meghosszabbították, és a diadalíven túl azonos szélesség?, sokszög? szentéllyel zárták le. Az új épületszakaszt az 1400-as években beboltozták. A tekintélyes falvastagság nem tette szükségessé küls? támpillérek melléfalazását: a gótikus bordák oldalnyomása elvész a méternél vastagabb, gondosan rakott tömör faltömegben. Az egyszer? szerkesztés? hálóboltozat faragott gyámköveinek címerpajzs formája a XV. század utolsó évtizedére, Jagelló-házi uralkodóink korára jellemz?.
1605-ben Bocskai Pozsony ellen vonuló hada elfoglalta, majd felgyújtotta a fallal kerített, a szenci katolikus polgárok által fegyverrel védelmezett boldogfai plébániatemplomot. A kárt hat év alatt kijavították, de a Bethlen Gábor-féle újabb háború során – 1619 és 1621 között – az épület megint megrongálódott. A közben kálvinista hitre áttért szenciek nemhogy nem renoválták, de épít?anyagának javát is elhordták. Restaurálására 1706 után került sor, amikor a katolikusok visszakapták a községet. A munkálatok költségét a pozsonyi Szent Klára-apácarend fedezte.
1963-ig szinte még a m?emlékes szakma számára is ismeretlen volt a boldogfai templom. Az akkor megkezdett régészeti kutatás során feltárultak a vakolatrétegek alatt lappangó, minden építészeti korszakot átfogó részletek. El?került a déli fal román kori kapuzata, félkörtimpanonjában egy különösen szép rajzú, faragott k?kereszttel; majd a falszövetb?l kirajzolódott egy római kori sírkápolna. A hétszer hét méteres pogány szentély kvádereinek nagy részét felhasználták a XIII. századi templom építéséhez. Egy helyben talált feliratos k?tábla tanúsága szerint az antik építmény Quintus Atilius és családja temetkezési helye volt a II. század közepén. Tehát a boldogfai templom falai nem kevesebb mint 18 évszázada – kis híján két évezrede – állnak.
Ludwig Emil, mno.hu

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következ? címen: https://www.facebook.com/flagmagazin

- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!
www.flagmagazin.hu

Ajánló